



Oppdrag - bevaring av verdifull natur i medhold av naturmangfoldloven - kategori supplerende vern

Presentasjon ved grunneiermøte for utvidelse av Fåvang NR den 22. januar 2026

v/ Marie-Louise Olsen, enheten for Naturmangfold og Verneområder

Formål med presentasjonen

Statsforvalteren presenterer arbeidet med «Bevaring av verdifull natur» som er en plan for suppling av verneområder med naturverdier som er mangelfullt representert i eksisterende verneområder.

Det er viktig at kommunene og grunneiere blir orientert om prosessen på et tidligst mulig tidspunkt. Dette gir mulighet til blant annet å komme med informasjon om lokale forhold.

Arbeidet med *bevaring av verdifull natur – supplerende vern* er forankret i **Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet & Meld. St. 35 (2023-2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold**. Meldingene sier blant annet at man skal sikre et representativt utvalg av norsk natur for fremtiden, gjennom å verne naturtyper og økosystemer som i dag er mindre godt dekket av vern og at det innebærer at alle naturtyper har noen lokaliteter som er vernet. Dette vernet er også viktig for å bevare flest mulig leveområder for truede arter og naturtyper. Dette gjelder kulturlandskap, åpent lavland, ferskvannsområder og våtmark. Viktige naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i vernearbeidet er NINA rapport 535/2010, NINA rapport 888/2012 og NINA rapport 1666/2019.

Det presiseres at skog **ikke** skal tas med i denne prosessen, det skal fortsatt følge Frivillig vern-sporet.

<https://www.statsforvalteren.no/innlandet/miljo-og-klima/verneomrader/statsforvalteren-starter-arbeidet-med-bevaring-av-verdifull-natur/>



Statsforvalteren i Innlandet

En nasjonal målsetning

Det nasjonale målet er at «et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner» jf. Prop. 1 S (2014–2015) for Klima- og miljødepartementet. Å «bidra til bevaring av variasjonsbredden av naturtyper og landskap» nevnes uttrykkelig i naturmangfoldloven § 33 som formål for områdevern, i tillegg til en rekke andre formål, blant annet å ta vare på truet natur og bevare større intakte økosystemer.

I utvelgelsen av aktuelle områder for vern benytter Statsforvalteren de fire kriteriene som Miljødirektoratet har lagt til grunn for arbeidet:

- Representativitet
- Truethet
- Robusthet
- Økologiske nettverk

Hvorfor benytte kriteriene ovenfor?:

Dagens verneområder fanger ikke opp variasjonsbredden i norsk natur og det er manglende økologisk sammenheng mellom områdene.



Statsforvalteren i Innlandet



Fire av ti våtmarksfuglar er trua av menneske

Bruk av naturressursar, utbygging og landbruk er dei største truslane for trekkfugl som er avhengige av våtmark, viser ein ny FN-rapport.

Publisert 14.11.2025



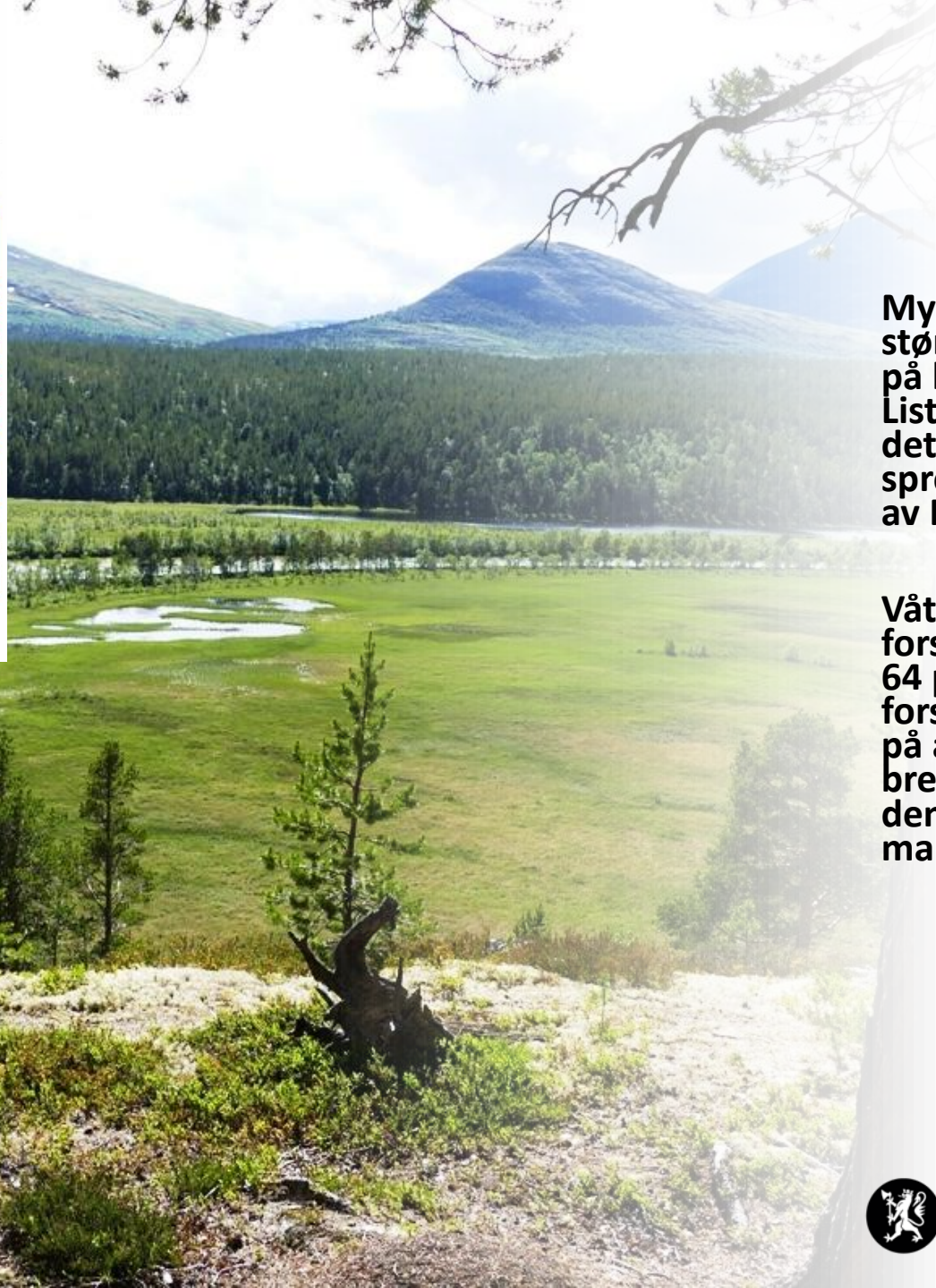
T.v.: Vådefuglen storspove hekter i Norge, og er ein av artane med eigen handlingsplan under vart nylig erklært utdødd, som dei trekkfuglar med leveområde i Vannfuglavalen (AEWA)

16:24

**mistenkt for kjøring
i påvirket tilstand**



**Over 200 trekkfuglarter
trues av hytter,
jakt og landbruk**



Myr, våtmark, tjern og innsjøer utgjør størstedelen av de aktuelle områdene på kandidatlista for vern i Innlandet. Lista består av ca. 150 områder hvorav det pr. nå jobbes med 24 områder spredt i hele fylket herunder utvidelse av Fåvang NR.

Våtmark er den naturtypen som forsvinner hurtigst i verden. Globalt har 64 prosent av verdens våtmarker forsvunnet siden 1900, og det er få tegn på at denne negative utviklingen har bremsset opp. Arealbruksendringer er den største trusselen mot det biologiske mangfoldet.



Statsforvalteren i Innlandet

Status – verneområder - Ringebu kommune

- ❑ Ca. 7 prosent av kommunens areal er vernet.
- ❑ Kommunen forvalter selv 6 av 10 naturreservater og sitter i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Årneslia naturreservat (ny 2023)	Ringebu	Finn Bjormyr	MALOL
Fåvang naturreservat	Ringebu	Finn Bjormyr	KOMMUNE
Helakmyrene naturreservat	Ringebu	Finn Bjormyr	KOMMUNE
Imsdalen naturreservat	Ringebu	Finn Bjormyr	MALOL
Nordåa-Søråa naturreservat	Ringebu	Jan H. Wilberg	KOMMUNE
Opsahl naturreservat	Ringebu	Finn Bjormyr	KOMMUNE
Skardseterlia naturreservat	Ringebu	Finn Bjormyr	MALOL
Svenstad naturreservat	Ringebu	Finn Bjormyr	KOMMUNE
Åsdalstjørna naturreservat	Ringebu	Finn Bjormyr	KOMMUNE
Rolla naturreservat	Ringebu og Øyer	Finn Bjormyr	MALOL



Statsforvalteren i Innlandet

Eksisterende Fåvang naturreservat (3815 daa):

Forskrift om fredning av Fåvang naturreservat, Ringeby kommune, Oppland.

Dato	FOR-1990-10-12-836
Publisert	II 1990 335
Ikrafttredelse	12.10.1990
Gjelder for	Fåvang naturreservat, Ringeby kommune, Innlandet
Hjemmel	LOV-1970-06-19-63-§8 jfr. LOV-1970-06-19-63-§10 og LOV-1970-06-19-63-§21, LOV-1970-06-19-63-§22 og LOV-1970-06-19-63-§23 jf LOV-2009-06-19-100-§77
Korttittel	Forskrift om naturreservat, Ringeby

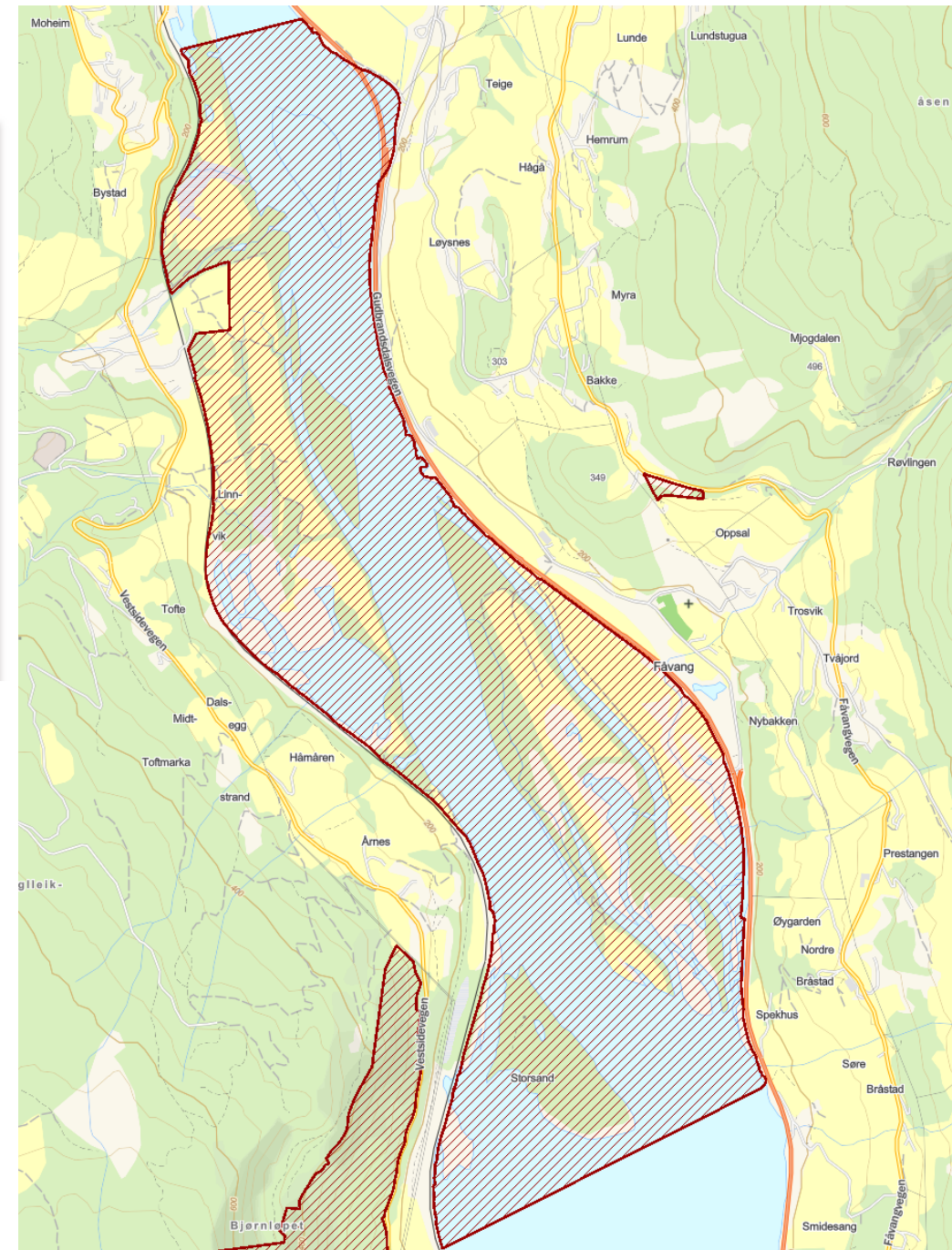
Fastsett ved Kronprinsreg.res. av 12. oktober 1990. Fremmet av Miljøverndepartementet.

Verneformålet er å ta vare på et stort og variert våtmarkskompleks med delta- og gruntvannsområder, sump, elvestrekninger, strandenger, flommarksvegetasjon og dyrka mark. Det er som fugletrekklokalitet området har sin hovedfunksjon, men området er også viktig for hekking og myting.

Fåvang naturreservat er et **ledd i Østlandets indre trekkroute**. Denne starter i Øra naturreservat ved Fredrikstad, fortsetter til Nordre Øyeren naturreservat ved Lillestrøm og Åkersvika naturreservat ved Hamar. Trekkfuglene har sin neste store matstasjon i Lågendeltaet naturreservat ved Lillehammer før de fortsetter oppover Gudbrandsdalen bl.a. til reservatet i Fåvang.



Statsforvalteren i Innlandet



Liste over kandidatområder i Ringeby kommune:

23	Helakmyrene	Myr, våtmark	Ja	Ringeby
24	Fåvang NR - utvidelse mot nord	Evjer, bukter og viker	Ja	Ringeby
25	Elstad-Gåsøya	Evjer, bukter og viker		Ringeby

Fåvang utv.: Mosaikk av naturtyper = En av de største og best bevarte evjene langs Lågen, og da lokaliteten sannsynligvis fortsatt har forekomst av en sårbar art og en sterkt truet art, gir det grunnlag for verdien svært viktig (A). Lokaliteten er vurdert som svært viktig (A), da lokaliteten fortsatt består av intakt flommarksvegetasjon, med gode forekomster av flere rødlistede arter, bl.a. to arter i kategorien sterkt truet (EN), og to i kategorien sårbar (VU). Viktig funksjonsområde for vannfugl, fungerer både som beite- raste og hekkeområde. Her kan det være opptil 240 vannfugler ind. registrert på en dag, samtidig som det kan være over 100 linerler og heipiplerker i området.



Ansvarsnaturtyper:

Innlandet (den delen som hører til tidligere Oppland fylke) har et vesentlig ansvar for å bevare store flommarksystemer og store ferskvannssystemer med intakte økologiske prosesser, først og fremst Gudbrandsdalslågen med de største sideelvene. Disse flommarkene er unike også i norsk målestokk fordi dalene er slake og med stadige tilførsler av sideelver. Dette har ført til at flommarker har blitt dannet mer eller mindre sammenhengende i dalbunnen fra Marlo bru i Skjåk til Lalm langs Otta og fra Selsmyrin til Lågendeltaet ved Lillehammer. Bare langs de store elvene i Troms og Finnmark, til dels også langs Gaula i Sør-Trøndelag og Folla/Glomma i Hedmark, finnes like store sammenhengende flommarker som langs Lågen og Otta (Larsen & Gaarder 2015). Flommarkene langs disse elvene viser stor variasjon mht. både naturtyper og artsforekomster, og langs Lågen mellom Losna og Harpefoss er det et særlig vidt spekter av flommarkstyper på ulike substrater.



Kommunenes rolle:

Det ønskelig at kommunene får mulighet til å påvirke hvilke områder det jobbes videre med, og kunne komme med alternative forslag til arealer innenfor egen kommune. Forutsetningen er at slike alternative kandidatområder har samme naturfaglige kvaliteter som områdene på lista for «*Bevaring av verdifull natur*». Lista ble presentert for alle kommuner i Innlandet i 2019.

Følgende har skjedd så langt i forhold til utv. Fåvang NR:

- Våren 2019 (mars–april) informerte Statsforvalteren blant andre Ringeby kommune om Bevaring av verdifull natur (supplerende vern), da at blant andre Fåvang NR stod på kandidatlista for utredning til nytt vern/utvidelse.
- I e-post av 19.4.24 ble kommunen orientert nærmere om arbeidet med *Bevaring av verdifull natur*, herunder hvilke områder som var på kandidatlista i kommunen.
- Det ble gjennomført et møte på administrativt nivå mellom kommunen & SFIN den 08.05.24. Kommunen fikk blant annet spørsmål om kommunen så behov for å foreslå alternativ-områder, og det ble kommunisert at SFIN kunne stille på flere møter herunder på utvalgs- eller kommunestyremøte.
- Det gikk ut informasjonsbrev om kartlegging av hhv. utv. Helakmyrene NR og utv. Fåvang NR den 24.5.24.
- Områdene ble kartlagt feltsesongen 2024. Rapportene er sendt til kommunen på e-post den 10.3.25 og 3.7.25.
- Den 27.5.25 presenterte Statsforvalteren oppdraget *Bevaring av verdifull natur* på planutvalgsmøte i Ringeby kommune. På møtet ble det varslet at Statsforvalteren ville ta initiativ til et grunneiermøte.
- I brev av 16.12.25 ble det sendt ut invitasjon til møtet i kveld. Kartleggingsrapporten var vedlagt.



I alt er ca. 2565 daa «nykartlagt»

The map displays the Fåvang area in Norway, with the Fåvang NR ut area highlighted in yellow. The map includes various place names, roads, and geographical features. An inset map shows the location of Fåvang within a larger region.

Place names visible on the map include: Aasen, Aylkja, Rottas, Elvestad, Annstad, Rottasbakken, Nygard, Strand, Nordstrand, Krok-svea, Ska-flottan, 668, Bergesvea, Myrilia, 620, Bergehåglan, Myrthåglan, Myrhaugen, Myre, Myrsvea, Mymoen, 822, Storsand, Moheim, Fåvang, Tromsnes, Fåvang, Lindalen, Trøstaker, Brandstad-moen, Vardesvea, Sleita, Granlia, Odiolla, Røntingen, Vekkom, Bråten, Granlund, Kleiva, Vekkomsgjeven, 3439 Ringebru (for: 0520), Skrukkerud, Dokka, Brekkemogjeven, 465, Hjelte, Mytting, Fiye, Kampen, Brenna, Rønting, Nordrum, Svea, Lundesvea, 3439 Ringebru (for: 0520) Hovde, Lunde, Lundstug, Smidesand, and Godlia.

Roads shown include: 361, 668, 620, 822, and 3439 Ringebru (for: 0520).

Geographical features include: Lågen, Vardesvea, and the Fåvang NR ut area.

The inset map shows the location of Fåvang within a larger region, with labels for Røntingen, Aylkja, and Godlia.

Utskriftsdato: 07.05.2024

ID	VKU-BN00101720
Opphav	Naturtyper - DN-håndbok 13
Verdikategori	Stor verdi
Verdikriterier	https://nedlasting.miljodirektoratet.no/Naturtyper/ku/verdi/Naturtyper_KU-verdi_kriterier.xlsx
Naturtype	Evjer, buker og vikler
Registreringsdato	10.09.2010
Nøyaktighetsklasse	Særs god (0 - 5m)
Faktaark lokalitet	https://faktaark.naturbase.no?id=BN00101720
Areal fra kartobjekt (daa)	81,8
Kommuner	3439 (Ringebu)

Utskriftsdato: 07.05.2024

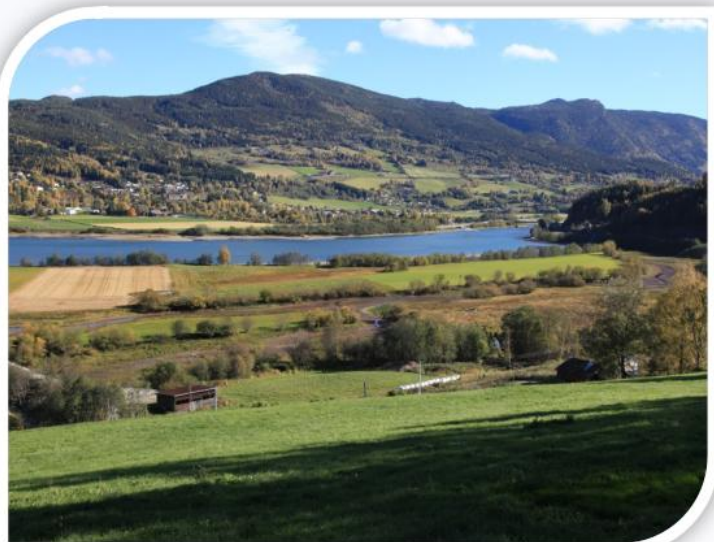
ID	VKU-BN00037722
Opphav	Naturtyper - DN-håndbok 13
Verdikategori	Stor verdi
Verdikriterier	https://mediasting.miljodirektoratet.no/Naturtyper/kuverdi/naturtyper_KU-verdi_kriterier.xlsx
Naturtype	Gråcor-eggesskog
Registreringsdato	04.10.2012
Nyaktighetsklasse	Særs god (0 - 5m)
Faktaark lokalitet	https://faktaark.naturbase.no?id=BN00037722
Areal fra kartobjekt (daa)	130,6
Kommuner	3439 (Ringebu)

Naturtyper - KU-verdi

Utskriftsdato: 07.05.2024

ID	VKU-BN00101719
Opphav	Naturtyper - DN-håndbok 13
Verdikategori	Middels verdi
Verdikriterier	https://medlasting.miljodirektoratet.no/Naturtyper/kuverdi/Naturtyper_KU-verdi_kriterier.xlsx
Naturtype	Gråor- heggeskog
Registreringsdato	10.09.2010
Nøyaktighetsklasse	Særs god (0 - 5m)
Faktaark lokalitet	https://faktaark.naturbase.no?id=BN00101719
Areal fra kartobjekt (daa)	21,1
Kommuner	3439 (Ringebu)

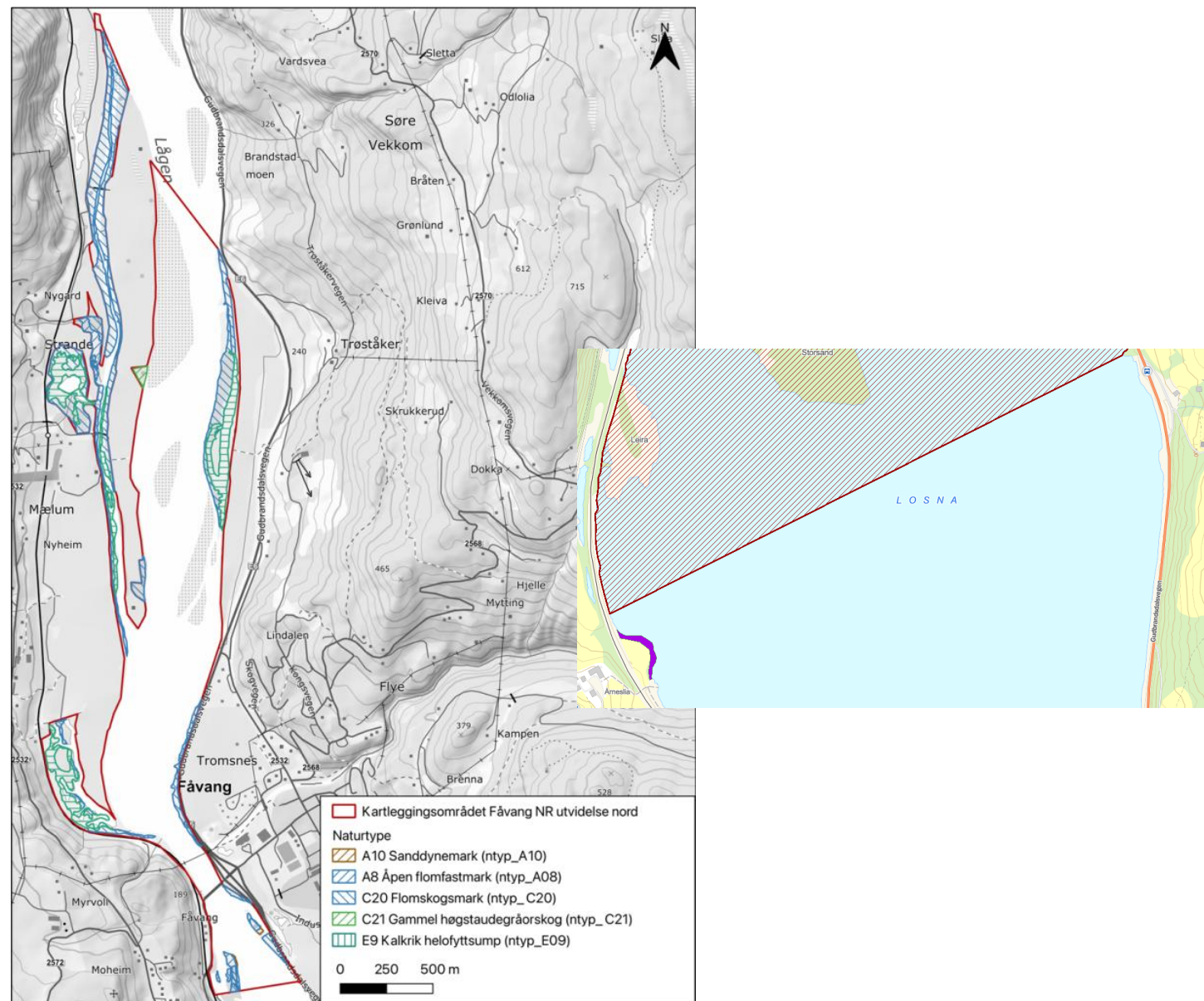
Naturverdier i Fåvang sør og Fåvang nord i Ringebu kommune



Miljøfaglig
Utredning

Rapport MU2025-28

Hovedtrekk fra kartleggingsrapporten



Figur 24. Oversiktskart som viser kartlagte naturtypelokaliteter etter Miljødirektoratets instruks i området Fåvang nord i 2024.



Statsforvalteren i Innlandet

NATURTYPER & FLORA



Figur 26. Skogsøtgras (VU) forekommer primært i flomskogsmark, og må betraktes som en av karakterartene i denne naturtypen i utredningsområdet. Foto: Geir Høitomt.



Figur 18. Åpen flomfastmark i utredningsområdet sør for Fåvang sentrum. Bildet viser også bl.a. forekomst av slyblad, strandrør og kjempesøtgras (sistnevnte til venstre på odden). Foto: Geir Høitomt.

4.5.1 Naturtyper og flora

De største naturverdiene i utredningsområdet (Fåvang nord) er knyttet til flomskogsmark (VU) og kalkrike helofyttsumper (VU), og det er kartlagt henholdsvis 22 og 5 lokaliteter av disse naturtypene. Innslaget av rødlistearter er svært stort, og totalt er 21 rødlistearter innen floraelementet påvist. Det er særlig grunn til å framheve de meget store forekomstene av sumpaniskjuke (EN), skogsøtgras (VU) og myrstjerneblom (VU).

Tabell 9. Oversikt over rødlistearter i flommarkene i utredningsområdet Fåvang nord.

Rødlistekategori	Art
Sterkt truet (EN)	Evjeslirekne, sumpaniskjuke, sumpklo
Sårbar (VU)	Dalfiol, hengepiggrør, kjempetjernmose, kranstusenblad, myrstjerneblom, opalkjuke, skandinaviadoggpil, skogsøtgras
Nær truet (NT)	Hjertegrass, honninghvitkjuke, huldreblom, klåved, lind, mandelpil, skvulpmose, snøull, storrap, vassmynte

En kombinasjon av nokså store arealer og hyppig forekomst av rødlistearter gjør at de fleste flomskogsmarkene har høy til svært høy lokalitetskvalitet. Flere av de opprinnelige arealene med flomskogsmark i dette området er blitt redusert etter ulike typer inngrep (oppdyrking, vegbygging mm), og de intakte arealene representerer dermed en unik rest av dette flomskogsmiljøet med meget stor bevaringsverdi.

I tillegg har tidligere Oppland fylke et vesentlig ansvar for å bevare store flommarksystemer og store ferskvannssystemer med intakte økologiske prosesser, først og fremst Gudbrandsdalslågen med de største sideelvene. Disse flommarkene er unike også i norsk målestokk.

Samlet vurderes utredningsområdet (Fåvang nord) å ha nasjonal verdi som naturtype og for flora, der særlig kvalitetene og alle truede artene knyttet til flomskogsmark og kalkrik helofyttsump er viktig for vurderingen.

Lågen med Losna som storørretlokalitet har svært stor verdi og er kandidat til nasjonalt storørretvassdrag.

En samlet vurdering av naturverdiene i utredningsområdet Fåvang sør gir sterkt regionalt - nasjonal verdi. I en samlet vurdering med tilgrensende Fåvang naturreservat får utredningsområdet nasjonal verdi.



Figur 27. Det er gjort spredte funn av dvergdykker (EN) i utredningsområdet. Illustrasjonsfoto: Thor Østbye.

FUGL

Tabell 4. Oversikt over rødlistete fuglearter (Artsdatabanken 2021) i utredningsområdet Fåvang sør.

Rødlistekategori	Art
Kritisk truet (CR)	Vipe, hettemåke, lomvi
Sterkt truet (EN)	Knekkand, bergand, dvergdykker, storspove, makrellterne
EN/VU	Taigasædgås/tundrasædgås
Sårbar (VU)	Horndykker, skjeand, stjertand, svartand, sjøorre, fiskeørn, hønehauk, sothøne, brushane, gråmåke, fiskemåke, alke, granmeis, sandsvale, grønnfink, gulspurv
Nær truet (NT)	Storskarv, havelle, tjeld, heilo, småspove, rødstilk, gjøk, stær, tårnseiler, taksvale

Isolert sett har utredningsområdet Fåvang sør sterkt regionalt til nasjonal verdi som rasteområde, mens en samlet vurdering med hele Fåvang naturreservat gir nasjonal verdi.

4.5.2 Fugleområde

Utredningsområdet (Fåvang nord) er et viktig rasteområde for vannfugl og våtmarkstilknyttede arter. Området fungerer som raste- og hvileområde for en lang rekke arter under vårtrekket og høsttrekket. I tillegg er området et viktig næringssøksområde for flere arter i sommerhalvåret, samt som hekke- og myteområde. Totalt er 114 fuglearter påvist i utredningsområdet, og flere av disse opptrer i relativt høye antall.

I ornitologisk sammenheng er det avgjørende viktig med et nettverk av rasteplasser langs trekkrutene som benyttes vår og høst. Fåvang naturreservat inngår i den svært viktige trekkruta som følger Mjøsa og Gudbrandsdalen, og hvor flere verneområder er opprettet for å ivareta viktige våtmarksområder. En utvidelse av Fåvang naturreservat sikrer viktige delområder som benyttes av en lang rekke arter, og bidrar dermed til en styrking av dette viktige nettverket.

Av de påviste fugleartene står i alt 29 arter på gjeldende norsk rødliste (Artsdatabanken 2021). Rødlisteatene fordeler seg med 3 kritisk truede (CR), 4 sterkt truede (EN), 13 sårbare (VU) og 9 nær truede (NT) arter.

Tabell 10. Oversikt over rødlistete fuglearter (Artsdatabanken 2021) i utredningsområdet Fåvang nord.

Rødlistekategori	Art
Kritisk truet (CR)	Vipe, hettemåke, lomvi
Sterkt truet (EN)	Knekkand, myrhauk, dvergdykker, storspove
Sårbar (VU)	Horndykker, skjeand, stjertand, fiskeørn, hønehauk, sothøne, dvergmåke, gråmåke, fiskemåke, granmeis, sandsvale, grønnfink, gulspurv
Nær truet (NT)	Storskarv, sivhauk, tjeld, rødstilk, stær, gråspurv, tårnseiler, taksvale, rosenfink

Isolert sett har utredningsområdet Fåvang nord sterkt regionalt til nasjonal verdi som trekkområde, mens en samlet vurdering med hele Fåvang naturreservat gir nasjonal verdi.



Vi ønsker blant annet å motta informasjon om lokale forhold og pågående bruk av området. Dette for å avdekke spesielle behov knyttet til vernebestemmelsene.

Statsforvalteren er imidlertid allerede kjent med følgende temaer innenfor det kartlagte området:

- Vanningsanlegg
- Drenering
- Fiske
- Båtkjøring
- Jakt
- Vedhogst
- Beite
- Infrastruktur
- Masseuttak



Statsforvalteren i Innlandet



Prosess når nye områder fremmes for vern i Norge:

- ❖ Oppstartsmelding sendes ut og offentliggjøres.
- ❖ Statsforvalteren utarbeider så verneforslag med utkast til vernekategori, avgrensning, og verneforskrift ut fra formålet med vernet. Dette skjer på grunnlag av opplysninger om verneverdier, innkomne merknader og drøftelser med de som berøres, samt andre hensyn i området. Dette kvalitetsikres av Miljødirektoratet.
- ❖ Verneforslaget kommer på høring lokalt og sentralt.
- ❖ Statsforvalteren samstiller og svarer ut alle høringsinnspill og gjør eventuelt endringer i verneforslaget.
- ❖ Statsforvalteren sender faglig tilrådning til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vurderer tilrådinga og utarbeider innstilling til Klima- og miljødepartementet med framlegg til verneforskrift og avgrensning.
- ❖ Klima- og miljødepartementet samordner tilrådingen med andre aktuelle departementer og forbereder saken for behandling i regjeringa.
- ❖ Vernevedtak settes av Kongen i statsråd gjennom kongelig resolusjon.



Løpende dialog:

- ❖ Grunneiere, kommunen med flere kan i løpet av hele prosessen komme med innspill til Statsforvalteren i Innlandet, ta kontakt etter behov både under innspillsrunden til oppstartsmeldingen og høring av verneplanen. Vi ønsker så mange konkrete innspill som mulig (gjerne med kart og/eller bilder) i løpet av innspillsrunden som forventes å bli i første halvdel av 2026.
- ❖ Dersom det blir behov for møter rundt konkrete temaer eller problemstillinger i løpet av prosessen, så si ifra til oss.
- ❖ Når oppstartsmeldingen går ut, så vil det bli mulig å zoome inn på foreslåtte vernegrense på nett (Naturbase: [Naturbase: Natur og miljø på kart - miljodirektoratet.no](#)).
- ❖ Eksempel på en høring: [Høring – Bevaring av verdifull natur - Utvidelse av Fokstummyra naturreservat | Statsforvalteren i Innlandet](#)
- ❖ Kontaktopplysninger til saksbehandler:
Marie-Louise Olsen
E-post: marie-louise.olsen@statsforvalteren.no
Tlf.: 61 26 60 76



Statsforvalteren i Innlandet



A photograph of three children sitting on a rocky shore, looking out at a large body of water during sunset. The child on the left is wearing a red beanie and a dark jacket. The child in the middle is wearing a blue puffer jacket and pink pants. The child on the right is wearing a light blue puffer jacket. They are all looking towards the water, which is reflecting the orange and yellow light of the setting sun. In the background, there are dark, silhouetted mountains and several tall, thin trees. The sky is a mix of orange, yellow, and blue.

Takk for at dere hørte på



Statsforvalteren i Innlandet